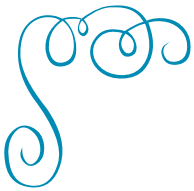

Lentekind

Voor Coenraad, Anne-Saar en Bram

Voor allen die bij een kindergraf stonden

Hanneke Kunz-Dankers

Lentekind

Als je kind sterft –
dagboek van een
moeder

Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk Forest Stewardship Council® (FSC®) draagt.

Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid. Ook is het papier 100% chloor- en zwavelvrij gebleekt.

www.uitgeverijboekencentrum.nl

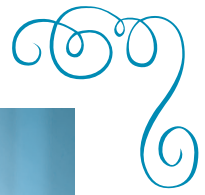
Ontwerp omslag en binnenwerk: Mulder van Meurs

ISBN 978 90 239 7007 1

NUR 713

© 2015 Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*Heer, U bent het rustpunt van mijn hart,
in Uw armen vind ik nieuwe kracht.
Niemand anders dan U alleen
draagt mij door dit leven heen.*

Sela

Op 1 juni 2002 overleed onze Jesse. Na zijn voorspoedige geboorte op 28 februari konden we niet denken dat we in diep verdriet terecht zouden komen. Zonder directe aanleiding bleek na zeven weken dat Jesse een meervoudige hartafwijking had. Op 31 mei werd hij geopereerd. Hoewel de gecompliceerde operatie goed verliep, overleed hij in de vroege ochtend van 1 juni. Drie maanden was hij bij ons; zijn korte leven heeft op ons gezin een onuitwisbare indruk gemaakt.

In die tijd hield ik een dagboek bij. Dat was niet bedoeld voor publicatie. Ik schreef voor mezelf; het gaf me rust in mijn gedachten. De enige meelezer was Bram, mijn man.

Inmiddels zijn we meer dan 12½ jaar verder. Nu liggen ze er toch: die oude dagboekfragmenten, weliswaar bewerkt. De reden dat we ze aan de openbaarheid prijsgeven, is dat het een verhaal is om verder te vertellen. Ook zitten er voor ouders in een vergelijkbaar verdriet helpende gedachten in. Het gaat dus niet om ons privéverhaal – met het verdriet van een ander is niemand geholpen, zeker niet als je zelf in moeilijke omstandigheden verkeert. Maar helpende gedachten zijn nooit dwingend. Ze schrijven niet de weg voor. Ze kunnen ons leven wel richting geven, te midden van veel verwarring en verdriet.

Omdat het niet alleen om ons verhaal gaat, zijn er citaten van anderen en woorden om te bidden toegevoegd. Juist voor mensen die in hun verdriet geen woorden hebben.

Katwijk, voorjaar 2015, Hanneke Kunz-Dankers

2 juli 2001

Vandaag heb ik een test gedaan. Het resultaat was positief: ik ben zwanger. Het voelt alsof er een nieuw deel bij je leven komt. Je hebt de wens en de hoop, maar als je de test ziet, weet je het ineens zeker. Het zit er weer. En 'het' is dan in je leven, vanaf dat moment helemaal en voor altijd. Het vervult je leven. Samen zijn we geweldig blij. We genieten van onze kinderen, Coenraad van vijf en Anne-Saar van twee. En dan straks zo'n lief klein kindje erbij.

Vanavond was ik in Doorn. Namens het hoofdbestuur van de Hervormde Vrouwenbond bezocht ik een vakantieweek voor lichamelijk gehandicapten. Met de gasten keek ik naar een diaklankbeeld. Ik zag ijsbloemen op een raam, een avondzon boven een vlakke zee. Ik hoorde een stem die sprak over Gods macht, over Zijn trouwe zorg en liefde.

Mijn gedachten gingen naar het kindje. Het duurt nog lang, maar als het voorjaar aanbreekt, dan is het zover. Ik verlang ernaar. Wat zullen de kinderen het leuk vinden: een broertje of zusje!

Ik hoor nog de stem van het klankbeeld: *Uw goedertierenheid is elke morgen nieuw, Uw trouw is groot.*

28 januari 2002

Ik ben moe. Gisteren heeft Bram intrede gedaan in Groot-Ammerz. Twee intensieve kerkdiensten, al die mensen en die gesprekken. Het is bij elkaar best veel geweest. Eerst een afscheid, toen een verhuizing en gisteren de intrede. Vandaag ga ik de laatste maand van mijn zwangerschap in.

Gelukkig verloopt alles vrijwel zonder problemen. Wel had ik vorige maand het gevoel dat het anders was dan de vorige keren. Ik heb een jongen en een meisje, maar wat dit is... ik weet het niet. Het hartje van de baby voel ik soms heel hard en snel gaan. De verloskundige stuurde me door naar het ziekenhuis, maar na een routine-onderzoek bleek alles prima in orde.

Vanmiddag heb ik kennisgemaakt met mijn nieuwe verloskundige in Nieuw-Lekkerland. Het was grappig. Ik was als eerste in de wachtkamer. Er kwam iemand binnen die zich aan me voorstelde. De verloskundige, dacht ik. 'Ik ben Hanneke Kunz,' zei ik. 'Ja, dat weet ik,' antwoordde ze. 'Je bent de vrouw van onze nieuwe dominee. Ik zag je al bij de peuterspeelzaal.' Ik reageerde verrast: 'O wat fijn, dus de verloskundige zit bij ons in de gemeente.' 'Nee, ik ben geen verloskundige, ik ben ook een aanstaande moeder.' We moesten er allebei om lachen.

Al snel kwam de verloskundige, een vervanger. De controle was goed, ik mag nog wel twee weken wegblijven. Blij ga ik weer naar huis. De dijk uit, terug naar Groot-Ammerz.

1 maart 2002

Jesse is geboren! De afgelopen dagen waren zwaar. Het waren dus echt de laatste loodjes. Gistermorgen braken de vliezen. Coenraad en Anne-Saar zijn opgehaald door Marleen, een vriendin die hier vlakbij woont. Ik ken haar nog van de middelbare school. We hadden elkaar jaren niet gezien, maar 't klikte meteen weer. Om twaalf uur kwam de verloskundige en om tien voor twee werd ons derde kindje geboren. We schrokken dat hij zo blauw was, maar de verloskundige stelde ons gerust. En trouwens: Coenraad zag ook blauw bij de geboorte en dat is allemaal goed gekomen.

‘Hoe heet jullie kindje?’ vroeg de verloskundige. We noemen hem Jesse. En met zijn doopnamen: Jacobus Johannes. Naar mijn vader en mijn opa. De verloskundige deed de testjes. De maximale score. Het was mijn mooiste bevalling. Het deed veel pijn, of ze met messen in je rug steken. Maar de omstandigheden waren anders. Coenraad is 's nachts geboren. Anne-Saar is 's nachts geboren, in het ziekenhuis met een stuitbevalling. Nu Jesse, overdag en thuis, op een stralende voorjaarsdag. Het is echt zo fijn, samen met de verloskundige heerlijk een kopje koffie doen met beschuit met muisjes. Lekker op je eigen bed met je kindje in je armen, zomaar samen zijn. Eind van de middag kwamen de kinderen kijken, helemaal trots en zo blij. Coenraad voelt zich een grote, stoere broer, Anne-Saar een echt moedertje.

Mijn zus is net weg. Ze kwam met haar zoontje. Twee maanden oud. Leuk, straks kunnen ze met elkaar spelen. Nu lagen ze even naast elkaar, voor de foto.

We gaan zo slapen. Met Jesse tussen ons in. Stil en verwonderd.

*O God, Schepper van alle leven,
dank U voor dit kind.
Stil zijn we verwonderd;
omdat U leven gaf en leven spaarde.*

*Vader, in Uw handen leggen wij
de naam van ons kind.
Dat Uw zorg hem zal omringen,
dat hij in Uw liefde leven mag.*

*Christus, wil U ontfermen over hem:
in zonde ontvangen en geboren,
aan ellende en verdoemenis onderworpen.
Laat Uw genade zijn leven zijn.*

*Heilige Geest, U bent niet ver;
wil wonen in ons hart.
Opdat ons kind, door U geheiligd,
voor eeuwig bij U wonen zal.*

7 maart 2002

Er ligt een psalmboekje naast me. Voorin staat met mooie letters: *voor Jesse Kunz. Ter herinnering aan je geboorte. Namens de hervormde gemeente van Groot-Ammers.* En daaronder: *Psalm 100 vers 5.* De ouderling en zijn vrouw zijn net weg. Samen hebben we Psalm 100 gelezen en de kraamtijd afgesloten.

Vanmiddag heeft ook de kraamverzorgster afscheid genomen. Ze verzuchtte dat ze hoopte dat ze weer bij een gewoon gezin zou komen. Het was ook wel een volle week. Er ging geen dagdeel voorbij of er was bezoek. Familie, collega's, de vrienden uit het land én de gemeenteleden uit Groot-Ammers. Voor het grootste deel zijn het voor mij nog onbekende mensen. Maar het hele dorp was blij. Na veertien jaar was er weer een baby'tje in de pastorie geboren. Dus kwamen er velen om de kleine Jesse te bewonderen. Iedereen kwam even boven op mijn slaapkamer kijken. Naast me staat de dekenkist, vol met kinderbijbels, voorleesboeken, de mooiste kleertjes, mokjes, bordjes, bestek, te veel om op te noemen.

Jesse is snel tevreden; hij slaapt veel. 's Nacht komt hij wel, maar nooit lang. Vaak moet ik hem pakken als het tijd is. Ik zou best wel naar om de vier uur over kunnen gaan, want hij is al aangekomen. Nog maar even volgende week afwachten en kijken hoe het gaat. 's Avonds is het al wat langer licht. Volgende week kan hij vast mee naar buiten in de wagen, als het lekker weer blijft. Anne-Saar wil de wagen wel rijden. Ik krijg nu al zin.

Heerlijk, zo'n lentekind.

27 maart 2002

W e zijn naar Den Bosch geweest. Met z'n drieën: Bram, Jesse en ik. Heerlijk, zo'n middagje weg. Het was ons eerste uitstapje. 'De derde man brengt de drukte an.' En zo is het. Coenraad moet naar school gebracht worden, Anne-Saar naar de peuterspeelzaal. Bram stort zich met veel energie op het werk in de nieuwe gemeente. En er druppelt nog kraambezoek na. Daarom vond ik het zo fijn om vanmiddag met elkaar weg te zijn.

Juist omdat het me soms allemaal even te veel is. Af en toe staat het zweet zomaar op m'n voorhoofd en als ik zit te voeden, denk ik aan al die dingen die nog moeten gebeuren. 'Geniet ervan hoor,' zeggen de mensen. Goed dat ze je eraan herinneren.

Maar toen ik vanavond rustig aan de keukentafel zat, kwam mijn moedergevoel weer boven. 't Maakt me onrustig. Jesse komt bijna niet voor zijn voeding. Hij drinkt zo kort en valt steeds in slaap. Mensen stellen me gerust: het is een echte slaper, heerlijk voor je. Toen ik zei dat hij zo raar ademt, antwoordde Lenne, m'n vriendin: 'Alle baby's ademen raar.' Zelf weet ik niet goed wat ik ervan moet vinden. Vaak is hij nat als ik hem uit zijn bedje haal. Ik zal echte Pampers kopen, misschien helpt dat. En ik ga hem meer op z'n rechterzij leggen, want dan lijkt hij rustiger te slapen. Hij weet al snel wat hij wil. Maar als ik bij het wiegje sta, ben ik bezorgd.

Ik zal wel moe zijn.

5 april 2002

Ik ben vandaag naar de huisarts geweest. Dat had een reden. Gisteren moest ik naar het consultatiebureau. Een echt hoogtepunt. Ik was al vroeg opgestaan. 'k Wist niet goed waar ik moest zijn. Het was mijn eerste bureaubezoek in Groot-Ammers. Bij de verpleegkundige was alles goed. Jesse is goed gegroeid en hij reageert goed. Alleen hoorde de arts een ruisje bij zijn hartje. Ze vroeg of hij blauw wordt bij het drinken en of er in de familie aangeboren hartafwijkingen voorkomen. Niet dat ik weet.

Ik stond al snel weer buiten, met een verwijfsbrief voor de huisarts. Die moet ook luisteren. Ik vertelde het tegen Marleen. Ze reageerde laconiek. 'O, dat hebben er zo veel. Gelukkig dat het verder allemaal goed is.' Ja, gelukkig. En misschien heeft die arts het wel niet goed gehoord.

Maar vanmorgen ben ik erg geschrokken. 'Hij heeft een heftige ruis,' zei de dokter. 'Jullie moeten met hem naar de kinderarts. En niet pas over drie maanden.' Via de huisarts is een afspraak gemaakt voor over twee weken. Dat is wel snel, vinden we allebei. Aardig dat de dokter het voor ons geregeld heeft.

Gelukkig gaan we eerst nog een weekje met elkaar op vakantie. De dokter vond het goed. Als je maar niet met het vliegtuig gaat. Nee, dat doen we niet. We gaan gewoon met de auto naar de Moezel.

Even uitrusten.

